

KONTROLE TABİ HAVACILIK PERSONELİNİN ALKOL VE PSİKOAKTİF MADDE KONTROLLERİNE İLİŞKİN TALİMAT (SHT-APAM)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Talimatın amacı, uçuş emniyetinin korunması ve artırılması amacıyla, sivil havacılık faaliyetlerinde görev yapan kontrole tabi havacılık personelinin psikoaktif madde ve limit dışı alkol kullanımının denetlenmesi, önlenmesi ve tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Talimat; sivil havacılık alanında görev yapan uçuş ekibi üyesi, kabin ekibi üyesi, hava trafik kontrolörü, hava aracı teknisyeni, uçuş harekât uzmanı ve bunların adayları ile bu kişilere eğitim veren veya bu kişileri bünyelerinde bulunduran kurum, kuruluş ve işletmeler ile bu kişilerin havacılık muayenelerini gerçekleştirmekle yetkilendirilen havacılık tıp merkezleri, uçuş tabipleri ve yetkili tabipleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Talimat, 26/09/2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4 numaralı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 31 inci Bölümü ve 15/06/2017 tarihli Havacılık Sağlık Talimatına dayanılarak hazırlanmıştır.

(2) Şikago Konvansiyonu Ek-1 Bölüm 6, ICAO Doc 8984-AN/895 ve ICAO Doc 9654-AN/945 gereklilikleri esas alınmıştır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 4 (1) Bu Talimatın hazırlanmasında, 216/2008 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü’ne göre Sivil Havacılık Personeline İlişkin Teknik Gereklilikleri ve İdari Usulleri Düzenleyen 3 Kasım 2011 tarihli ve 1178/2011 sayılı Komisyon Tüzüğü ile Uçuş Operasyonlarına İlişkin Teknik Gereklilikleri ve İdari Usulleri Düzenleyen 5 Kasım 2012 tarihli ve 2012/965 sayılı Komisyon Tüzüğü ve EASA tarafından yayımlanan ilgili kabul edilebilir uyumluluk yöntemleri ve yönlendirici notları dikkate alınmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 5 - (1) Bu Talimatta geçen;

a) Alkol / Madde zararlı kullanımı: Maddenin ölüme götürecekt derecede zararlı olduğu zamanda bile sürekli kullanımı, maddenin aşırı kullanımı, madde kullanımına bağlı problemler (aile, arkadaşlar, iş) veya kullanımına bağlı yasal sorunlar olmasını,

b) Alkol: İçinde etil ya da metil alkol bulunan her türlü içkiyi,

c) Alkolmetre: Solunum havasında promil cinsinden alkol düzeyini ölçen alkol tespitine ilişkin tarih, saat ve ölçüm sonucu ile cihaza ait seri numarasını gösterir çıktı verebilen ve kalibrasyon ayarı yapılmış çalışır durumdaki teknik test cihazını,

ç) Denetçi personel: Genel Müdürlük tarafından 06/03/2013 tarihli ve 28579 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teknik Denetçilerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre yetkilendirilmiş olan teknik denetçileri veya diğer Ulusal ve Uluslararası kuruluşlar veya işletmeler tarafından yetkilendirilmiş denetim yetkisine sahip görevlileri,

d) Destek programı: Tıbbi uygunluğun azalması durumunda, gerektiğinde kendi kendini beyan etme, sevk etme, tavsiye, danışma ve / veya tedaviyi mümkün kılan, “adil kültür” ilkelerini uygulayıp ilgili sivil havacılık işletmesinin/kuruluşunun üst düzey yönetimi, ruh sağlığı uzmanları, eğitilmiş meslektaşları ve temsilci kuruluşların birlikte çalıştığı 2012/965 sayılı Komisyon Tüzüğü 4 numaralı ekine ve buna ilişkin EASA tarafından yayımlanan ilgili kabul edilebilir uyumluluk yöntemleri ve yönlendirici notlarına uygun proaktif bir destek programını,

e) Doğrulama laboratuvarı: Sağlık Bakanlığı’nın 09/10/2013 tarih ve 28790 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tıbbi Laboratuvarlar Yönetmeliği ve yönetmeliğe dayanak gösterilerek yayımlanan Talimat ve Genelgeler ile yetkilendirilen laboratuvarı veya yetkilendirilen laboratuvar tarafından il sınırları içinde doğrulama testlerinin yapılamadığının belgelenmesi halinde bu Talimat kapsamında istenilen doğrulama yöntemleriyle madde analizi yapma yetkisi bulunan ve ruhsat ekinde bunu belgeleyen tıbbi biyokimya laboratuvarını,

f) Doğrulama testi: Tarama yöntemi ile elde edilen alkol ve psikoaktif madde test sonuçlarının doğrulanmasında kullanılan daha özgül ileri analiz yöntemlerini,

g) EASA: Avrupa Havacılık Emniyet Ajansını,

ğ) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,

h) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,

ı) GMP: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasında protokol yapılmasına bağlı olarak genel havacılık tıbbi alanında geçerli eğitimi almış Genel Müdürlük tarafından AeMC bulunmayan il sınırları içerisinde ihtiyaç duyulması halinde yetkilendirilebilecek aile hekimini,

i) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredebilme kabiliyetine sahip her türlü aracını,

j) Havacılık tıp merkezleri (AeMC): Uçuş ekibi, kabin ekibi ve diğer havacılık personeli sağlık muayenelerinin yapılması için Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş, kamu/özel kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişilere ait sağlık işletmelerinin bünyesinde kurulmuş merkezleri,

k) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonunu,

l) İlgili sivil havacılık işletmesi/kuruluşu: Ticari hava taşıma işletmelerini, hava seyrüsefer hizmet sağlayıcılarını, hava aracı bakım kuruluşlarını, balonla ticari havacılık faaliyetlerinde bulunan işletmeleri, uçuş operasyon yetkisine sahip işletmeleri ve uçuş eğitim organizasyonlarını,

m)Kabin ekibi üyesi: İşletici tarafından operasyonlar sırasında yolcular ile uçuşun emniyetine ilişkin görevler verilen, uçuş ekibi ya da teknik ekip üyesi dışındaki uygun niteliklere sahip bir ekip üyesini,

n) Kaza kırım sonrası havacılık muayeneleri: Uçuş hareketi esnasında, kişilerin tali nedenlerle ve veya kendi kendini veya birbirlerini yaralamaları veya uçuş ekibi ve yolcular için ayrılan yerler dışında saklanarak kaçak seyahat edenlerin yaralanmaları hariç olmak üzere, hava aracı içinde veya hava aracından kopan parçalar da dahil olmak üzere hava aracının herhangi bir parçasının çarpmasıyla veya hava basıncına maruz kalmak suretiyle yaralanması, motor ve aksesuarlarda meydana gelen arıza ve hafif hasarlar hariç olmak üzere hava aracının fiziksel yapısının veya performansının ve uçuş karakteristiğinin menfi yönde etkilendiği ve bunların değiştirilmesi veya tamirini gerektirecek derecede hasar ve arızalanması ve hava aracının kaybolması veya enkaza ulaşamayacak bir yere düşmesi ile sonuçlanan olaylar sonrası gerçekleştirilen havacılık muayenelerini,

o) Kontrole tabi havacılık personeli: Sivil havacılık alanında görev yapan uçuş ekibi, kabin ekibi, hava trafik kontrolörü, hava aracı teknisyeni, uçuş hareket uzmanı ve bunların adaylarını,

ö) Limit dışı alkol kullanımı: Sivil havacılık mevzuatlarında belirtilen limitlere aykırı şekilde alkollü bulunma veya alkol kullanma halini,

p) Madde / Alkol bağımlılığı: Aşırı alkol ve/ya madde kullanımı, komplikasyonlara rağmen son verememe, etkilerine tolerans artışı ve çekilme semptomları oluşmasını,

r) Madde bağımlılığı tedavi merkezleri: 29/12/2013 tarih ve 28866 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezleri Yönetmeliği ile tanımlanan merkezleri,

s) Makul şüphe: Psikoaktif madde veya alkol etkisini düşündüren; nefeste alkol kokusu, koordinasyon, algı ve muhakemede belirgin bozulma, tepki zamanının, kendini kontrol etme becerisinin zarar görmesi, muhtemel mahcup edici davranışlar, bir an neşeli bir an üzgün olmak gibi ruh halinde gidip gelmeler, ayakta durma, yürüme ve konuşmada güçlük çekme, denge ve koordinasyonun kaybedilmesi, ağrı ve diğer fiziksel duyumların azalması, ağlama ve gülme arasında gidip gelmek gibi belirgin duygusal tutarsızlıklar, reflekslerin azalması, bilinçte bulanıklık görülmesi, gönüllü raporlama yöntemi ile bu hususların gözlemlendiğini içeren ihbar durumunu veya laboratuvar tetkiklerinde ilgili değerlerin yüksek çıkması durumunu,

ş) MCL: Yalnızca çok kabin ekibi üyesi operasyonlarında çalışabilir kısıtlamasını,

t) OHMP: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında protokol yapılmasına bağlı olarak genel havacılık tıbbi alanında geçerli eğitimi almış, Genel Müdürlük tarafından AeMC bulunmayan il sınırları içerisinde ihtiyaç duyulması halinde yetkilendirilebilecek işyeri hekimini,

u) OML: Operasyonel Çok Pilot Sınırlamasını,

ü) OSL: Operasyonel Emniyet Pilotu Sınırlamasını,

v) Promil: Alkolün 1000 ml kanda gram cinsinden miktarını,

y) Psikoaktif madde: Tütün ve kahve hariç olmak üzere bağımlılık veya sorunlu kullanıma yol açabilen, bilinçte, algılarda, duygu durumunda, bilişsel işlevlerde değişikliklere yol açabilen, alkol ayrı olarak değerlendirileceğinden, opioidler, kannabinoidler, hipnotik ve sedatifler, kokain, amfetamin ve diğer uyarıcılar, halüsinojenler, uçucu solventler, sentetikler ve benzeri kimyasal maddeleri,

z) SSL: Genel Müdürlükçe belirtilen özel kısıtlamaları,

aa) Tarama testi: Test numunesinde maddenin olup olmadığını sistematik olarak ölçen, genellikle kalitatif olan ve belirlenmiş kesim değerine göre sonuçların pozitif veya negatif olarak raporlandığı ancak kalitatif veya kantitatif olabilen testleri,

bb) Uçuş ekibi üyesi: Uçuş süresince bir hava aracının operasyonu için gerekli olan görevleri yerine getirmekten sorumlu, Genel Müdürlük tarafından lisanslandırılmış kişileri,

cc) Uçuş görev süresi: Herhangi bir ekip üyesinin göreve başlamasının gerekli görüldüğü anda başlayan, bir sektör veya sektörler serisini kapsayan ve söz konusu ekip üyesinin görevli ekip üyesi olarak hareket ettiği son sektörün sonunda hava aracının nihai olarak durduğu ve motorların kapatıldığı anda sona eren süreyi,

çç) Uçuş tabibi: ICAO Doc 8984-AN/895 dokümanında yer alan müfredata uygun olarak Havacılık tıbbi alanında geçerli eğitimi almış, Genel Müdürlük tarafından yetkili bir Havacılık Tıp Merkezinde görev yapan, uçuş ekibi, kabin ekibi ve diğer havacılık personeli sağlık muayenelerinin ve değerlendirmelerinin yapılmasından ve sağlık sertifikalarının düzenlenmesinden sorumlu olan, Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş tıp doktorlarını,

dd) Yetkili tabip: Genel Müdürlük tarafından gerek görülmesi halinde OHMP, GMP yetkilerini icra edebilen, 22/02/2016 tarihli İnsansız Hava Aracı Sistemleri Talimatı kapsamında havacılık faaliyetlerinde ve 09/01/2016 tarihli ve 29588 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Amatör Havacılık Faaliyetleri Yönetmeliği kapsamında amatör havacılık faaliyetlerinde bulunmak isteyen pilot adaylarının veya lisans sahiplerinin sağlık muayenelerini yapmak ve sağlık sertifikalarını düzenlemek amacıyla Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş, havacılık tıbbi alanında geçerli eğitim almış tıp doktorlarını, ifade eder.

(2) Bu Talimatta belirtilmeyen tanımlar için, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile 10/11/2005 tarihli ve 4 numaralı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 31 inci Bölümü, ilgili diğer mevzuatlarda ve ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esas ve Uygulamalar

Psikoaktif madde ve limit dışı alkol kullanımı tespitine yönelik kontroller

MADDE 6 – (1) Denetçi personel tarafından, rastgele alkol ve/veya madde tarama testleri denetimin bir parçası olarak veya kullanımı konusunda makul şüphe durumunda;

a) Hava trafik kontrolörü, hava aracı teknisyeni ve uçuş harekât uzmanlarına görevi süresince,

b) Uçuş ekibi ve kabin ekibine, uçuş görev süresi öncesi, uçuş görev süresince veya uçuş görev süresi sonundan itibaren en geç 1 saat içerisinde, psikoaktif madde ve limit dışı alkol kullanımı tespitine yönelik kontroller gerçekleştirilir.

(2) Alkol ve/veya madde tarama testlerinde pozitif sonuç elde edilmesi halinde, test uygulanan kişinin sonuca itirazı durumunda veya ilgili sivil havacılık işletmesinin/kuruluşunun prosedürlerinde geçmesi halinde doğrulama testlerinin yapılması sağlanır.

(3) Alkol ve/veya madde tarama testleri kontrole tabi havacılık personelinin sağlığını ve itibarını tehlikeye düşürmeyecek şekilde, yolcunun bulunmadığı alanlarda yapılır, tıbbi gizliliğe riayet edilir.

(4) Bu Talimat kapsamında Alkol ve/veya madde taraması ve doğrulaması amacıyla aşağıda açıklanan testler uygulanır:

a) İdrar testi: Alkol ve psikoaktif madde tespitinde kullanılır. İdrar testinde opiyat, kokain, esrar, benzodiazepinler, amfetaminler ve gerek duyulması halinde diğer psikoaktif maddelere bakılır. Kanda alkol bakılmadığı durumlarda, gecikmeli durumlarda ve olay-kaza sonrasında idrar testinde alkol metaboliti bakılır.

b) Kan testi: Kanda alkol ve psikoaktif madde tespitinde kullanılır. Nefes testine itiraz edilmesi halinde alkol değerinin belirlenmesi için, idrar testi yapılmadığı durumlarda psikoaktif madde taraması için en geç 2 saat içinde kan numunesi alınır. Sonuç mg/dl cinsinden tespit edilir.

c) Nefes testi: Kişinin solunum havasındaki alkol miktarı ölçülerek kan alkol miktarı dolaylı olarak belirlenir. Sonuç promil cinsinden tespit edilir.

ç) Saç testi: Makul şüphe durumunda, tarama test sonucundan bağımsız olarak Havacılık Tıp Merkezleri, Uçuş Tabipleri veya Yetkili Tabipler tarafından psikoaktif madde kullanımının belirlenmesi amacıyla belirli miktarda saç veya vücut kılları doğrulama laboratuvar ortamına alınarak incelenir.

d) Tırnak analizi: Doğrulama laboratuvarı tarafından, saç testinin uygun olmadığı durumlarda geriye dönük psikoaktif madde kullanımının tespiti için kullanılır.

e) Tükürük testi: Psikoaktif madde kullanımının belirlenmesi amacıyla yapılır. Test 5-10 dakika içinde sonuçlanır. Rastlantısal uygulamalarda ve makul şüphede kullanılır.

Kontrol gerektiren durumlar

MADDE 7 – (1) Tarama testleri ve muayeneler;

a) Genel Müdürlük veya ilgili sivil havacılık işletmesi/kuruluşu tarafından talep edilmesi durumunda,

b) Rastgele olarak uçuş - görev süresince veya 1 saat sonrasına kadar,

c) Makul şüphe durumunda; her türlü havacılık muayenesi ile uçuş görevleri öncesinde veya sonunda,

ç) Bağımlılık olsun olmasın, alkol veya madde kullanımından kaynaklanan zihinsel ya da davranış bozuklukları nedeni ile suça karışılması durumunda,

d) Havacılık tıp merkezlerince gerçekleştirilecek kaza kırım sonrası havacılık muayeneleri ve bu Talimatının 11 inci maddesi kapsamında gerçekleştirilen havacılık muayenelerinde yapılır.

Testler ve materyaller

MADDE 8 – (1) Bu Talimat kapsamında yapılacak tarama testleri için:

a) Alkol düzeyinin belirlenmesi amacıyla alkolmetre ile ölçüm testi, psikoaktif madde kullanımının belirlenmesi amacıyla idrar ve/veya tükürük numunesinde madde tarama testi uygulanır.

b) Havacılık tıp merkezlerince yapılacak psikoaktif madde tarama testleri için idrar numunesi alınarak madde tarama testi yapılır ve alkol düzeyinin belirlenmesi amacıyla kan numunesi alınarak kanda alkol düzeyi tespit edilir.

c) Numuneler; Sağlık Bakanlığının 09/10/2013 tarih ve 28790 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tıbbi Laboratuvarlar Yönetmeliği, 13/12/2016 tarihli “İdrar Numunelerinde Yasadışı ve Kötüye Kullanılan İlaç ve Madde Analizi Yapan Tıbbi Laboratuvarların İşleyiş Esasları” hakkında yazısı ve ekine uygun olarak alınır.

(2) Bu Talimat kapsamında yapılacak doğrulama testleri için:

a) Alkol ve psikoaktif madde tarama test sonucuna test uygulanan kişi tarafından itiraz edilmesi veya ilgili sivil havacılık işletmesinin/kuruluşunun prosedürlerinde geçmesi halinde doğrulama testi yapılması için test sırasında alınan veya yapılan test ile eş zamanlı olarak alınacak kan, idrar, saç veya tırnak numunesi doğrulama numunesi kabul edilerek gözetim zincirine uyularak doğrulama laboratuvarına gönderilir.

b) Makul şüphe durumunda tarama test sonucundan bağımsız olarak havacılık tıp merkezleri, uçuş tabipleri, yetkili tabipler tarafından aynı numune doğrulama testi yapılması için numune gözetim zincirine uyularak doğrulama laboratuvarına gönderilir.

c) Numuneler; Sağlık Bakanlığının 09/10/2013 tarih ve 28790 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tıbbi Laboratuvarlar Yönetmeliği ve bu yönetmeliğe dayanak gösterilerek yayımlanan Talimat ve Genelgelere uygun olarak alınır.

(3) Bu Talimat kapsamında denetçi personel tarafından alkolmetre ile yapılan alkol ölçüm sonucuna veya psikoaktif madde tarama test sonucuna test uygulanan kişi tarafından itiraz edilmesi veya ilgili sivil havacılık işletmesinin/kuruluşunun prosedürlerinde geçmesi halinde doğrulama laboratuvarlarında doğrulama testi yapılması amacıyla kan ve/veya idrar numunesi alındığı durumlarda:

a) Aynı gün ve aynı numune üzerinden olmak şartıyla, doğrulama testi yapılması talebine ve kendisinden kan ve/veya idrar numunesi alınmasına izin verdiğine dair Genel Müdürlük web sayfasında yayınlanan ve Bilgi Yönetim Sistemi (BYS) uygulamasında paylaşılan üç kopyalı Alkol/Psikoaktif Madde Tarama Testi İtirazı, Doğrulama Testi İstek ve Onam Formu doldurulur. Form, doğrulama testini alan laboratuvar uzmanı, denetçi personel ve doğrulama testi talep eden kişi tarafından imzalanır.

b) Tarama testleri için havaalanlarında ilgili sivil havacılık işletmesi/kuruluşu tarafından ayrı bir alan oluşturulmadığı durumlarda 03/03/2018 tarihli ve 30349 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Terminaller İle Sıhhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 13 üncü maddesine göre havaalanlarında görevlendirilen uçuş tabipleri ve havaalanları dışında sağlık birimlerinde çalışan sağlık personeli gözetim ve sorumluluğunda kan ve/veya idrar numunesi alınır.

c) İtiraz eden kişi çalıştığı ilgili sivil havacılık işletmesinde/kuruluşunda görevli denetçi personel ile beraber numuneyi alacak sağlık birimine gider.

ç) Kan numunesi alınması gereken durumlarda sodyum florür/potasyum oksalatlı iki ayrı tüpe sağlık personeli tarafından kan alınır.

d) Kan numunesi alınırken alkollü pamuk kullanılmamalı, her iki tüp doldurulacak şekilde kan alınmalı, tüplere numune etiketleri yapıştırılmalıdır.

e) İdrar numunesi alınır alınmaz, idrar miktarı, idrarın sıcaklığı, rengi ve görünüşü, herhangi bir kontaminasyon riskine karşı idrar numunesini alan sağlık personeli tarafından kontrol edilir, numune etiketi yapıştırılır.

f) Genel Müdürlük web sayfasında yayınlanan ve Bilgi Yönetim Sistemi uygulamasında paylaşılan Alkol/Psikoaktif Madde Tarama Testi İtirazı, Doğrulama Testi İstek ve Onam Formunun bir kopyası numuneyi alan sağlık birimine, bir kopyası numune sahibine teslim edilir.

g) Alınan numune/numuneler doğrulama testi talep yazısı ile numune gözetim zincirine uyularak sağlık görevlileri tarafından doğrulama laboratuvarına gönderilir.

Psikoaktif madde testi yapılacak maddeler

MADDE 9 – (1) Bu Talimat kapsamında psikoaktif madde tarama testi yapılacak maddelerin listesi 2 yılda bir güncellenmek üzere Genel Müdürlük web sayfasında yayınlanır. Bu listede geçen psikoaktif maddelere eksiksiz olarak bakılır. Gerekli görüldüğü hallerde listede ilave güncellemeler yapılabilir ve ilave testler yaptırılabilir.

Test sonuçları

MADDE 10 – (1) Alkolmetre ile yapılan ölçüm sonucu promil cinsinden tespit edilir. Alkol ölçüm sonucu 0,2 promil üstünde olması durumunda test sonucu pozitif olarak ve limit dışı alkol kullanımı olarak değerlendirilir.

(2) Psikoaktif madde tarama testlerinde aranan maddelerden herhangi birisinin bulunması halinde tarama test sonucu pozitif olarak ve psikoaktif madde kullanımı olarak değerlendirilir.

(3) Tarama test sonuçlarından herhangi birisi pozitif olup doğrulama testi için numune alınan durumlarda doğrulama laboratuvarından gelen test sonucu Genel Müdürlük, havacılık tıp merkezi, uçuş tabibi veya yetkili tabipçe değerlendirilinceye kadar pozitif olarak kabul edilir. Bu gibi durumlarda doğrulama laboratuvarından alınan test sonucu esas alınır.

(4) Denetçi personelin testi uygulamasına izin vermeyen kontrole tabi havacılık personeli limit dışı alkol ve psikoaktif madde kullanımı kesin olarak belirlenemediği için lisanslarına ait imtiyazlarını ve ilgili yetkilerini kullanamazlar.

(5) Tarama ve/veya doğrulama testi için numune alımını etkileyecek şekilde davrananlar ile sorumluluklarına aykırı davrananlar limit dışı alkol ve psikoaktif madde kullanımı kesin olarak belirlenemediği için lisanslarına ait imtiyazlarını ve ilgili yetkilerini kullanamazlar ve 11 inci maddenin 7 inci fıkrasına göre işlem başlatılır.

Test sonuçlarının bildirilmesi, değerlendirilmesi ve takibi

MADDE 11 – (1) Tarama test sonuçları Genel Müdürlük web sayfasında yayınlanan ve Bilgi Yönetim Sistemi (BYS) uygulamasında paylaşılan üç kopyalı alkol/psikoaktif madde tarama test sonuç formuna işlenir. Tarama test sonuç formunun sağ üst kısmında kırmızı renkle belirtilmiş gizli - kişiye özel kaydı yer alır.

(2) Alkol ve psikoaktif madde tarama test sonuç formunun bir nüshası test uygulanan kişiye, bir nüshası kişinin çalıştığı ilgili sivil havacılık işletmesine/kuruluşuna, bir nüshası ise yetkili Havacılık Tıp Merkezine veya Genel Müdürlüğe gönderilir.

(3) Doğrulama testi için numune alınan durumlarda doğrulama laboratuvarından gönderilen sonuçlar numuneyi alan tarafından kişinin çalıştığı ilgili sivil havacılık işletmesine/kuruluşuna ve yetkili Havacılık Tıp Merkezine veya Genel Müdürlüğe gönderilir.

(4) Alkol ve psikoaktif madde tarama ve doğrulama testlerine ilişkin tüm kayıtlar testi gerçekleştiren kişi/kuruluş tarafından tıbbi gizliliğe riayet edilerek prosedürlere uygun şekilde saklanır.

(5) Doğrulama test sonucu negatif olanlar hariç, alkol ve/veya psikoaktif madde testlerinden herhangi birisinin pozitif olması durumunda kişi, başarılı tedavi veya takip protokolü uygulanana kadar lisanslarına ait imtiyazlarını ve ilgili yetkilerini kullanamaz. Takip sürelerinden bağımsız olarak kişilerden makul şüphe durumunda veya rastlantısal olarak alkol ve psikoaktif madde testleri istenebilir.

(6) Havacılık muayenesine ilk kez başvuran kişilerde muayene sırasında alkol veya psikoaktif madde kullanımı tespit edilmiş ise bu kişiler aşağıda belirtilen durumlarda yeniden havacılık muayenesine alınabilirler.

a) Havacılık Sağlık Talimatı uyarınca Sınıf 1 ve Sınıf 3 sağlık sertifikasına başvuranlar en erken bir yıl süre ile üçer aylık periyotlarla psikiyatri muayenesi, alkol ve psikoaktif madde tarama testlerine girmesi ve tüm sonuçlarının negatif olması durumunda yeniden havacılık muayenesine alınabilir. Bu kişiler bir yıllık süre boyunca alkol ve veya psikoaktif madde kullanmadıklarını Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezlerinde sağlık kurulu raporu ile belgelendirmeleri halinde belirtilen süre ve takip gerekliliklerine tabi olmadan havacılık muayenesine alınabilirler.

b) Havacılık Sağlık Talimatı uyarınca Sınıf 2 ve LAPL sağlık sertifikasına başvuranlar ile kabin ekibi üyesi, hava aracı teknisyeni ve uçuş harekât uzmanı adayları en erken üç ay süre ile aylık periyotlarla psikiyatri muayenesi, alkol ve psikoaktif madde tarama testlerine girmesi ve tüm sonuçlarının negatif olması durumunda yeniden havacılık muayenesine alınabilirler. Bu kişiler 3 aylık süre boyunca alkol ve veya psikoaktif madde kullanmadıklarını Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezlerinde sağlık kurulu raporu ile belgelendirmeleri halinde havacılık muayenesine alınabilirler.

(7) Kontrole tabi havacılık personeli bu Talimat kapsamında gerçekleştirilen psikiyatri muayenesi, alkol ve psikoaktif madde tarama testlerinin pozitif sonucunu kabul etmesi veya

ilgili sivil havacılık işletmesinin/kuruluşunun prosedürlerinde geçmesi halinde doğrulama testlerinin neticesinin pozitif olması durumlarında lisanslarına ait imtiyazlarını ve ilgili yetkilerini tatbik etmemeleri için 3 ay süresince geçici elverişsiz olarak değerlendirilir.

(8) Test sonuçlarına göre kontrole tabi havacılık personeli rutin takip süreçleri:

a) Havacılık Sağlık Talimatı uyarınca Sınıf 1 sağlık sertifikası sahipleri, en az 18 ay boyunca OML ile elverişlilik verilecek şekilde, ilk yıl 3 aylık, ikinci yıl 6 aylık periyotlarla psikiyatri muayenesi, alkol ve psikoaktif madde tarama testlerine girmesi ve tüm sonuçlarının negatif olması durumunda yeniden havacılık muayenesine alınabilir. Sağlık sertifikası sahibinin sertifika sınıfını değiştirmesi ya da sağlık muayene raporu alması halinde de belirtilen takiplerin uygulanmasına devam edilir.

b) Havacılık Sağlık Talimatı uyarınca Sınıf 2 ve LAPL sağlık sertifikası sahipleri, en az 12 ay OSL ile elverişlilik verilecek şekilde, bir yıl boyunca üçer aylık periyotlarla psikiyatri muayenesi, alkol ve psikoaktif madde tarama testlerine girmesi ve tüm sonuçlarının negatif olması durumunda yeniden havacılık muayenesine alınabilir.

c) Havacılık Sağlık Talimatı uyarınca Sınıf 3 sağlık sertifikası sahipleri, en az 18 ay boyunca SSL ile elverişlilik verilecek şekilde, ilk yıl 3 aylık, ikinci yıl 6 aylık periyotlarla psikiyatri muayenesi, alkol ve psikoaktif madde tarama testlerine girmesi ve tüm sonuçlarının negatif olması durumunda yeniden havacılık muayenesine alınabilir.

ç) Kabin ekibi üyeleri, hava aracı teknisyenleri, uçuş harekât uzmanları 1 yıl boyunca 3 aylık periyotlarla psikiyatri muayenesi, alkol ve psikoaktif madde tarama testlerine girmesi ve tüm sonuçlarının negatif olması durumunda kısıtlamasız veya MCL ile elverişlilik verilecek şekilde yeniden havacılık muayenesine alınabilir.

(9) Alkol / Madde bağımlılığı tanılarını almış kontrole tabi havacılık personeli lisanslarına ait imtiyazlarını ve ilgili yetkilerini tatbik edemezler. Bu personel, bağımlılık alanında tedavi deneyimine sahip Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezlerinde ayakta veya yatarak değerlendirilir. İyileşme ile taburcu olduktan sonra ilk yıl içinde üç ay aralıklarla ikinci yılda dört ay aralıklarla üçüncü yıl içinde 6 ay aralıkla değerlendirilen personel bedensel, ruhsal iyileşmenin gerçekleştiği sosyal uyum halinin işlevsel olduğu Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezlerinde sağlık kurulu raporu ile belgelendikten sonra görevine dönebilir.

(10) Bağımlılık olsun ya da olmasın, alkol veya madde kullanımından kaynaklanan zihinsel ya da davranış bozuklukları nedeni ile suça karışılması durumunda kontrole tabi havacılık personeli havacılık muayenesine girmeden ve elverişlilik almadan lisanslarına ait imtiyazlarını ve ilgili yetkilerini kullanamaz.

(11) Havacılık tıp merkezi tarafından bu maddenin 7 nci ve 8 inci fıkralarında belirtildiği şekilde kontrole tabi havacılık personelinin kısıtlanmalı muayenelerinin tamamlanması sonrasında Genel Müdürlüğe kısıtlamasız olacak şekilde son muayene neticelerinin bildirimini ile takip süreci tamamlanır. İstenilen tüm takip sonuçlarının kabul edilebilir olması durumunda ve istenen son kısıtlamasız geçirilen muayene sonrası tüm sonuçlarının negatif olması ve Genel Müdürlüğe şahsın müracaatı olması halinde, kişi bu Talimat kapsamında yürütülen takip sürecinden çıkarılır.

(12) Kontrole tabi havacılık personeli bu Talimat kapsamında yapılan takipleri sırasında; psikiyatri muayenesi, alkol ve psikoaktif madde tarama testleri neticesinin negatif olması durumunda bir sonraki kontrole kadar ilk yıl için 3 ay, ikinci yıl için 6 ay süreyle elverişli olarak değerlendirilir.

(13) Kontrole tabi havacılık personeline verilen elverişsizlik süreleri rutin takip sürelerine eklenir. Kontrole tabi havacılık personelinin bu madde kapsamında yapılan takipleri sırasında sağlık muayene raporu, sınıf 2, 3 ve LAPL sağlık sertifikası sahibi olup sınıf 1 sağlık sertifikasına başvurmaları halinde sınıf 1 sağlık sertifikası düzenlenebilmesi için bu maddenin sekizinci fıkrasının (a) bendi uygulanır.

(14) 26/09/2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu uyarınca bu Talimat kapsamında gerçekleştirilen işlemler sırasında konusu suç teşkil eden bir durumla karşılaşılması durumunda Türk Ceza Kanunu hükümlerince bildirim sağlanmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sorumluluklar, Yükümlülükler ve İdari Yaptırımlar

Kontrole tabi havacılık personelinin sorumluluk, yükümlülükleri

MADDE 12 – (1) Bu Talimat kapsamında, sivil havacılık faaliyetlerinde görev yapmakta olan kontrole tabi havacılık personeli:

a) Hastalığı nedeniyle durumu geçerli sağlık raporu ve/veya hekim reçetesi ile belgelendirerek lisanslarına ait imtiyazlarını ve ilgili yetkilerini yapmaya mani olmadığı bilinen hastalığına bağlı bildirilen herhangi bir ilacı kullanmak zorunda olduğu ve bu kullanıma OHMP, Yetkili Tabip, Uçuş Tabibi veya Havacılık Tıp Merkezi tarafından elverişlilik verilen durumlar hariç içeriğinde psikoaktif madde bulunan herhangi bir ilacı veya maddeyi kullanamaz.

b) Uçuş görev süresi öncesi, uçuş görev süresi boyunca ve uçuş görev süresi sonu itibarı ile en geç 1 saat içerisinde ölçülen alkol düzeyi 0,2 promilin üstünde olamaz.

c) Bu Talimatın 7 nci maddesinde belirtilen aşamalarda alkol ve/veya psikoaktif madde tarama testlerini yaptırmakla yükümlüdür.

ç) Tarama testi uygulanan hallerde test sonuçlarından herhangi birisine itiraz ettiği durumda Genel Müdürlük web sayfasında yayınlanan ve Bilgi Yönetim Sistemi uygulamasında paylaşılan Alkol/Psikoaktif Madde Tarama Testi İtirazı, Doğrulama Testi İstek ve Onam Formunu eksiksiz doldurarak imzalamakla yükümlüdür.

d) Test uygulanacak durumlarda istenen numune veya numuneleri usulüne uygun vermekle yükümlüdür.

e) Doğrulama testi yapılacak durumlarda numune alımı tamamlanıncaya kadar herhangi bir şey yememekle, içmemekle ve herhangi bir ilaç kullanmamakla yükümlüdür.

f) Herhangi bir hastalık sebebiyle ilaç kullanmak zorunda olduğunda durumu geçerli sağlık raporu ve/veya hekim reçetesi ile çalıştığı ilgili sivil havacılık işletmesi/kuruluşu sağlık birimine ve Havacılık Sağlık Talimatı uyarınca vakit kaybetmeksizin bir uçuş tabibine veya havacılık tıp merkezine bildirmek ve uçuş tabibi veya havacılık tıp merkezi tarafından

elverişlilik verilinceye kadar lisanslarına ait imtiyazlarını ve ilgili yetkilerini tatbik etmemekle yükümlüdür.

g) Alkol ve/veya psikoaktif madde testlerinden herhangi birisinin pozitif olması durumunda herhangi bir ilgili sivil havacılık işletmesinde/kuruluşunda çalışmıyorsa istenen aralıklarla psikiyatri muayenesi, alkol ve psikoaktif madde tarama testlerini içeren kontrol takip muayenelerini Genel Müdürlükçe yetkilendirilen havacılık tıp merkezlerinde oluşacak tüm maliyetini karşılayarak yaptırmakla ve Genel Müdürlüğe istenildiğinde bildirmekle yükümlüdür.

ğ) Bağımlılık olsun ya da olmasın, alkol veya madde kullanımından kaynaklanan zihinsel ya da davranış bozuklukları nedeni ile suça karışılması durumunda kontrole tabi havacılık personeli havacılık tıp merkezinde havacılık muayenesine girmeden ve elverişlilik almadan lisanslarına ait imtiyazlarını ve ilgili yetkilerini kullanamaz.

h) Uygulanabilir olması halinde destek programına katılmalıdır.

İlgili sivil havacılık işletmesi/kuruluşu sorumluluk ve yükümlülükleri

MADDE 13 - (1) Bu Talimat kapsamında ilgili sivil havacılık işletmeleri/kuruluşları:

a) Talimatın yayımı tarihinden itibaren en geç 6 ay içerisinde kontrole tabi havacılık personelinin, ayrıca gerek gördüğü hallerde diğer personelin görevi esnasında psikoaktif madde veya limit dışı alkol kullanımını tespit etmeye ve önlemeye yönelik gerekli düzenlemeleri yapmakla, denetçi personelini bildirmekle, ihtiyaç duyulan tedbirleri almakla ve bu amaçla yapılan düzenlemeye ilgili el kitabında yer vermekle yükümlüdür.

b) Kontrole tabi havacılık personelinin uçuş görev süresinde psikoaktif madde veya limit dışı alkol kullanımını tespit etmeye yönelik yapılacak rastgele tarama testlerinin söz konusu personelin bir takvim yılında en az %10'unu test edecek şekilde olmasını sağlamakla ve Genel Müdürlüğe bildirmekle yükümlüdür. İlgili sivil havacılık işletmeleri/kuruluşları, kontrole tabi havacılık personeli dışında kalan personele de test yapabilir.

c) Genel Müdürlüğe bildirilen denetçi personel tarafından yapılan tarama testlerinden herhangi birisine ilgili kontrole tabi havacılık personeline itiraz edilmesi durumunda veya ilgili sivil havacılık işletmesinin/kuruluşunun prosedürlerinde geçmesi halinde doğrulama testi yapılabilmesi için havaalanı veya ilgili sağlık biriminde numune alınması, numunenin doğrulama laboratuvarına gönderilmesi ve doğrulama laboratuvarında doğrulama testlerinin yapılması gibi oluşacak tüm maliyetleri karşılamakla yükümlüdür. Diğer ilgili sivil havacılık işletmesine/kuruluşuna ait denetçi personelden, havaalanlarında görevlendirilen uçuş tabiplerinden, yetkili tabiplerden ve havacılık tıp merkezlerinden konuyla ilgili hizmet alınabilir.

ç) Alkol ve/veya psikoaktif madde testlerinden herhangi birisinin pozitif olması durumunda ilgili personel işletmede çalıştığı sürece istenilen takip sürelerine uygun psikiyatri muayenesi, alkol ve psikoaktif madde tarama testlerinin Genel Müdürlükçe yetkili havacılık tıp merkezlerince, oluşacak tüm maliyeti karşılayarak takibinin yapılmasını sağlamakla ve Genel Müdürlüğe bildirmekle yükümlüdür.

d) Alkol ve/veya psikoaktif madde testlerinden herhangi birisinin pozitif olması durumunda uçuş görevlerini planlamadan önce ilgili personelin psikoaktif madde veya limit dışı alkol kullanımını hususlarında göreve uygun olup olmadığının belirlenebilmesi için Genel

Müdürlükçe yetkili havacılık tıp merkezlerince kontrolünün yapılarak durumunun raporlanmasını sağlamakla ve Genel Müdürlüğe bildirmekle yükümlüdür.

e) Kontrole tabi havacılık personelinin, hastalığı sebebiyle ilaç kullanması gereken durumlarda, uçuş görevlerini emniyetli şekilde yapmaya uygun olup olmadığı hususunun belirlenmesi amacıyla havacılık tıp merkezlerince değerlendirilmesini sağlamakla yükümlüdür.

f) Alkol ve psikoaktif madde tarama ve doğrulama testlerine ilişkin tüm kayıtları gizliliğe ve güvenliğe riayet ederek doküman prosedürlerine uygun şekilde saklamakla yükümlüdür.

g) Uygulanabilir olması halinde ilgili sivil havacılık işletmesi/kuruluşu, kontrole tabi havacılık personelinin lisanslarına ait imtiyazlarını ve ilgili yetkilerini güvenle kullanma yeteneğini olumsuz yönde etkileyebilecek herhangi bir sorunun farkına varma, başa çıkma ve üstesinden gelmelerine yardımcı olacak ve destek olacak proaktif ve cezai olmayan bir destek programını kolaylaştırmalı, programa olanak tanımalı ve erişim sağlamalıdır. Bu erişim tüm kontrole tabi havacılık personeline sağlanmalıdır.

ğ) Genel Müdürlük veya havacılık tıp merkezi tarafından her değerlendirme ve muayene için istenilmesi ve uygulanabilir olması halinde verilmek üzere destek programı raporlarını sağlamalıdır.

h) Genel Müdürlüğe alkol düzeyi tespiti ve psikoaktif madde tarama testlerini uygulamakla görevlendirdiği, test cihazlarının kullanımı, numune alma teknikleri ve raporlama usulleri konularında eğitim almış ve eğitim belgesine sahip denetçi personeli bildirmekle yükümlüdür.

ı) Alkolmetre cihaz üreticisince veya ISO/IEC 17025 kapsamında akredite olunan laboratuvarlarca alkolmetre kalibrasyon ölçümlerini yaptırmakla yükümlüdür.

Havacılık tıp merkezlerinin sorumluluk, yükümlülükleri

MADDE 14 - (1) Bu Talimat kapsamında havacılık tıp merkezleri:

a) Sağlık Bakanlığının 09/10/2013 tarih ve 28790 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tıbbi Laboratuvarlar Yönetmeliği, 13/12/2016 tarihli "İdrar Numunelerinde Yasadışı ve Kötüye Kullanılan İlaç ve Madde Analizi Yapan Tıbbi Laboratuvarların İşleyiş Esasları" hakkında yazısı ve ekine uygun olarak madde tarama testleri ve alkol düzeyi tespiti yapılması, kayıtların tutulması, sonuçlarının raporlanması, madde tarama test sonuçlarının pozitif olduğu ve itiraz edildiği durumlarda veya ilgili sivil havacılık işletmesinin/kuruluşunun prosedürlerinde geçmesi halinde doğrulama laboratuvarına gönderilmek üzere numune alınması, numunelerin gönderilmesi, raporlanması ve sonuçların bildirimine ilişkin prosedürlerin Talimatın yayımı tarihinden itibaren en geç bir ay içinde oluşturulması ile yükümlüdür.

b) Tarama test sonuçlarının pozitif olduğu ve itiraz edildiği durumlarda veya ilgili sivil havacılık işletmesinin/kuruluşunun prosedürlerinde geçmesi halinde doğrulama laboratuvarlarına doğrulama testi yapılması amacıyla gönderilecek numunenin alınması ve doğrulama laboratuvarlara gönderilmesi sırasında numune gözetim zincirini oluşturmak ve gözetmekle yükümlüdür.

c) Test sonuçlarını ve kararlarını, test uygulanan kişiye, kişinin çalışmakta olduğu ilgili sivil havacılık işletmesine/kuruluşuna ve Genel Müdürlüğe bildirmekle yükümlüdür.

ç) Alkol ve psikoaktif madde tarama ve doğrulama testlerine ilişkin tüm kayıtları gizliliğe riayet ederek doküman prosedürlerine uygun şekilde saklamakla yükümlüdür.

d) Psikiyatri muayenesi, alkol ve/veya psikoaktif madde testlerinden herhangi birisinin pozitif olması durumunda ilgili personele ait istenen süreler uygun takip muayenelerini yapmakla, sonuçlarını Genel Müdürlüğe bildirmekle yükümlüdür.

e) Genel Müdürlükçe her değerlendirme ve muayene için istenilmesi ve uygulanabilir olması halinde verilmek üzere destek programı raporları da dahil olacak şekilde sağlamakla yükümlüdür.

Tarama testlerini uygulayan denetçi personelin sorumluluk, yükümlülükleri

MADDE 15 - (1) Bu Talimat kapsamında, denetçi personel alkol düzeyi tespiti ve psikoaktif madde tarama testlerini yapabilir. Denetçi personelin alkol düzeyi tespiti ve psikoaktif madde tarama testlerini uygulayabilmesi için;

a) Genel Müdürlüğe alkol düzeyi tespiti ve psikoaktif madde tarama testlerini uygulamakla görevlendirildiğinin ilgili sivil havacılık işletmesi/kuruluşu tarafından bildirilmesi,

b) Test cihazlarının kullanımı, numune alma teknikleri ve raporlama usulleri konularında eğitim almış ve eğitim belgesine sahip olması gereklidir.

(2) Denetçi personel, test uygulanan kişi tarafından alkolmetre ile yapılan alkol ölçüm sonucuna ve/veya tükürük numunesinde yapılan madde tarama test sonucuna itiraz edilmesi halinde veya ilgili sivil havacılık işletmesinin/kuruluşunun prosedürlerinde geçmesi halinde Genel Müdürlük web sayfasında yayınlanan ve Bilgi Yönetim Sistemi uygulamasında paylaşılan Alkol/Psikoaktif Madde Tarama Testi İtirazı, Doğrulama Testi İstek ve Onam Formunun doldurulmasını ve imzalanması ile ilgili prosedürün uygulanmasını ve bu prosedürün uygulanmaması halinde ilgilinin limit dışı alkol ve psikoaktif madde kullanımı belirlenemediği için kişilerin lisanslarına ait imtiyazlarını ve ilgili yetkilerini tatbik etmemeleri için buna göre gerekli işlemlerin yapılacağı konusunda ilgili kişinin bilgilendirilmesinin sağlanmasından sorumludur.

(3) Denetçi personel, doğrulama testi yapılacak durumlarda ilgili sivil havacılık işletmesi/kuruluşu sağlık birimi, işyeri hekimi ya da havaalanlarında görevlendirilen uçuş tabibi gözetimde kan ve/veya idrar numunesi alınmasını sağlamalıdır. Havaalanları dışında, denetçi personel sağlık personeli değilse, sağlık birimlerinde çalışan sağlık personelinin gözeterek kan ve/veya idrar numunesi alınmasını sağlamalıdır.

(4) Denetçi personel, tarama testlerinin uygulanması, kayıtlarının tutulması ve raporlanması aşamalarında gizliliğin sağlanmasından sorumludur.

(5) Denetçi personelin Genel Müdürlük personeli olması halinde; yapılan tarama test sonucunun pozitif olduğu durumlarda, test sonucunun ve test uygulanan kişinin bu Talimatın 13 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının c) bendine göre kontrole tabi havacılık personelinin bağlı olduğu ilgili sivil havacılık işletmesi/kuruluşu tarafından bildirilen denetçi personele bildirim ile Genel Müdürlük denetçi personelinin sorumluluğu sona erer.

(6) Denetçi personel, bu maddenin 5 inci fıkrası kapsamında bildirim yapılan personelin ilgili sivil havacılık işletmesine/kuruluşuna ait denetçi personel tarafından teslim alınması sonrası test sonucuna itiraz edilmesi durumunda veya ilgili sivil havacılık işletmesinin/kuruluşunun prosedürlerinde geçmesi halinde doğrulama testi yapılabilmesi için havaalanı veya ilgili sağlık biriminde numune alınması, numunenin doğrulama laboratuvarına gönderilmesi ve doğrulama laboratuvarında doğrulama testlerinin gönderiminin sağlanmasından sorumludur.

İdari Yaptırımlar

MADDE 16 – (1) Bu Talimat kapsamında:

a) Denetçi personel tarafından uygulanan tarama testlerinden herhangi birisine ilişkin pozitif sonuç elde edilirse, test uygulanan kişinin ilgili lisansının imtiyaz ve yetkileri askıya alınır, durum çalıştığı ilgili sivil havacılık işletmesine/kuruluşuna bildirilir, 2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 143 üncü maddesi ve 02/06/2017 tarihli ve 30084 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Pilot Lisans Yönetmeliği kapsamında idari yaptırım ve 29.01.2013 tarihli ve 28543 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmeliği’nce idari para cezası uygulanır ve bu Talimatın 11 inci maddesi kapsamında takibi yapılır.

b) Denetçi personel tarafından uygulanacak tarama testlerini yaptırmak istemeyen kontrole tabi havacılık personelinin limit dışı alkol ve psikoaktif madde kullanımı belirlenemediği için lisanslarına ait imtiyazlarını ve ilgili yetkilerini tatbik etmemeleri için buna göre gerekli işlemler yapılır, lisans imtiyazlarından men edilir, durum çalıştığı ilgili sivil havacılık işletmesine/kuruluşuna bildirilir ve ilgili mevzuat kapsamında idari para cezası uygulanır.

c) Tarama ve/veya doğrulama testi için numune alımı esnasında numuneyi etkileyecek şekilde davrananlar ile sorumluluklarına aykırı davrananların test sonuçları pozitif olarak varsayılır, lisansın imtiyazları askıya alınır, durum çalıştığı ilgili sivil havacılık işletmesine/kuruluşuna bildirilir ve ilgili mevzuat kapsamında idari para cezası uygulanır.

(2) Bu Talimat kapsamında ilgili kontrole tabi havacılık personelinden doğrulama testi için numune alınan durumlarda:

a) Doğrulama laboratuvarınca yapılan doğrulama testinin sonucu Genel Müdürlük, havacılık tıp merkezi, uçuş tabibi veya yetkili tabibine bildirilene kadar ilgili kontrole tabi havacılık personelinin lisans imtiyazları ve yetkileri askıya alınır ve durumu çalıştığı ilgili sivil havacılık işletmesine/kuruluşuna bildirilir.

b) Doğrulama laboratuvarınca yapılan doğrulama testinin sonucu pozitif olduğu takdirde ilgili kontrole tabi havacılık personeli lisans imtiyazları askıya alınır, durumu çalıştığı ilgili sivil havacılık işletmesine/kuruluşuna bildirilir, ilgili mevzuat kapsamında idari para cezası uygulanır ve bu Talimatın 11 inci maddesi kapsamında takibi yapılır.

c) Doğrulama laboratuvarınca yapılan doğrulama testinin sonucu negatif olduğu takdirde ilgili lisansın imtiyazları ve yetkisi geri verilir.

(3) Bu Talimat kapsamında idari yaptırımların uygulanması diğer mevzuatlardan kaynaklanan idari ve cezai yaptırımların uygulanmasını engellemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler
Geçiş Hükümü

GEÇİCİ MADDE 1 – İlgili sivil havacılık işletmesi/kuruluşu Talimatın yayımı tarihinden itibaren en geç 6 ay içerisinde kontrole tabi havacılık personelinin, ayrıca gerek gördüğü hallerde diğer personelin görevi esnasında psikoaktif madde veya limit dışı alkol kullanımını tespit etmeye ve önlemeye yönelik gerekli düzenlemeleri yapmakla, denetçi personelinin bildirmekle, ihtiyaç duyulan tedbirleri almakla ve bu amaçla yapılan düzenlemeye ilgili el kitabında yer vermekle yükümlüdür.

GEÇİCİ MADDE 2 – Havacılık tıp merkezleri, Sağlık Bakanlığı'nın 09/10/2013 tarih ve 28790 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tıbbi Laboratuvarlar Yönetmeliği, 13/12/2016 tarihli "İdrar Numunelerinde Yasadışı ve Kötüye Kullanılan İlaç ve Madde Analizi Yapan Tıbbi Laboratuvarların İşleyiş Esasları" hakkında yazısı ve ekine uygun olarak madde tarama testleri ve alkol düzeyi tespiti yapılması, kayıtların tutulması, sonuçlarının raporlanması, madde tarama test sonuçlarının pozitif olduğu ve itiraz edildiği durumlarda veya ilgili sivil havacılık işletmesinin/kuruluşunun prosedürlerinde geçmesi halinde doğrulama laboratuvarına gönderilmek üzere numune alınması, numunelerin gönderilmesi, raporlanması ve sonuçların bildirimine ilişkin prosedürlerin Talimatın yayımı tarihinden itibaren en geç bir ay içinde oluşturulması ile yükümlüdür.

GEÇİCİ MADDE 3 – Bu Talimatın yürürlük tarihinden önce 12/03/2014 tarihli Uçuş Personeli Alkol ve Psikoaktif Madde Kontrollerine İlişkin Talimat hükümlerine göre yürütülmekte olan işlemler, rutin takip süreci toplamda en az 12 ay olacak şekilde 3'er aylık periyotlarla yürütülür. Bahsi geçen rutin takip süreci sırasında bu Talimat uyarınca elverişsizlik gerektiren bir durumla karşılaşılması halinde bu Talimatın 11 inci maddesine göre hareket edilir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 17 – (1) Bu Talimatın yürürlüğe girmesi ile Uçuş Personeli Alkol ve Psikoaktif Madde Kontrollerine İlişkin Talimat yürürlükten kalkar.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Talimat, yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

EK - 1

ALKOL/PSİKOAKTİF MADDE TARAMA TEST SONUÇ FORMU (FORM 1)
ALCOHOL/PSYCHOACTIVE SUBSTANCE SCREENING TEST RESULT FORM (FORM 1)

Test Bilgileri/Test Information			
Tarih/Date		Saat/Time	
☐ Uçuş Görev Öncesi/Before Flight Duty	☐ Görev Süresince/On Duty		
☐ Uçuş Görev Sonrası/After Flight Duty	☐ Makul Şüphe/Reasonable Doubt	☐ Rastgele/Random	

Test Uygulanan Personel Bilgileri/Information of Personnel Tested			
Adı, Soyadı/Name, Surname		Cinsiyet/Gender	
TC Kimlik No./ID No.		Doğum Tarihi/Date of Birth	
Görevi/Duty			
Lisans No./License No.			
İşveren/Employer			

Testi Uygulayan AeMC/Denetçi Personel Bilgileri/Information of AeMC/Testing Inspector	
Adı, Soyadı/Name, Surname	
Unvanı/Title	

Test Sonuç Bilgileri/ Test Result Information	
Uygulanan Test/ler/Test(s) Applied	
Test/ler Sonucu/Test(s) Result	

- Yukarıdaki testin/testlerin kendi irademle yapıldığını, bana ait olduğunu ve sonucu kabul ediyorum. Bu işlem ile ilgili gerekli bilgi tarafıma verilmiştir./ I agree that the above test(s) are done by my own will, and that it is mine and that I accept the result. The necessary information about this process is given to me.
- Yukarıdaki testin/testlerin bana ait olduğunu ve/veya sonucu kabul etmiyorum./ I do not accept that the above test(s) are mine and / or with the result.
- Test yaptırmayı kabul etmiyorum./ I do not accept testing.

Tarih/Date: ... / ... /

Test Uygulanan Personel
Tested Personnel
Adı, Soyadı/Name, Surname
İmzası/Signature

Test Uygulayan Personel
Testing Personnel
Adı, Soyadı/Name, Surname
İmza/Signature

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

EK - 2

**ALKOL/PSİKOAKTİF MADDE TARAMA TESTİ İTİRAZI, DOĞRULAMA TESTİ İSTEK VE ONAM
FORMU (FORM 2)**
**ALCOHOL/PSYCHOACTIVE SUBSTANCE SCREENING TEST APPEAL, VERIFICATION TEST REQUEST
AND CONSENT FORM (FORM 2)**

İstemi Yapan / Claimant		
Kurum/kuruluş adı / Name of Organization		
Telefon No/Faks / Phone No/Fax No	E-posta / Email	

Numune Sahibi, Adı Soyadı / Sample Owner, Name Surname:		
Kod Numarası / Code number		
Yaşı/Cinsiyeti / Age/Gender		
Varsa İlave Kronik Rahatsızlığı / If any Additional Chronic Disease		
Kullandığı bilinen ilaç ve maddeler / Used drugs and substances known		

Doğrulama için gönderilen numuneye ait / For the Sample Sent for Verification		
Alınma Tarihi / Date of Sampling	Derin Dondurucuda Saklanmaya Başladığı Tarih / Initial Date of Storage in Deep Freezer	Derin Dondurucuda Saklama Sıcaklığı (°C) / Temperature in Deep Freezer (°C)

Doğrulama İstenilen Test/Testlere Ait / For the Test(s) Concerning Verification		
	Doğrulama İstenilen Testin/Analitin Adı / Name of the Test/Analyte to Verify	Tarama Testi İçin Kullanılmış Olan Yöntem / Method Used for Screening Test
1		
2		
3		
Doğrulama için gönderilen materyalin gönderim tarihi / Submission Date of the Material Sent for Verification:		

Laboratuvar Sorumlusunun / Laboratory supervisor;
Adı, Soyadı / Name, Surname:

İmzası / Signature:

... /... /... tarihinde saat: 'de yapılan yukarıda belirtilen tarama testi/testleri sonucunu kabul etmiyorum. Doğrulama testi yapılmasını talep ediyorum. Bu amaçla kendimden kan ve/veya idrar numunesi alınmasına izin ve onay veriyorum.
I do not accept the results of the above-mentioned screening tests on .../.../.....(date) at (time). I demand a verification test. For this purpose, I allow blood and/or urine to be collected from myself.

Tarih / Date: ... /... /.....

Numune Sahibinin / Sample Owner's;
Adı, Soyadı / Name, Surname:

İmzası / Signature:

Yukarıda kimlik ve tarama testi bilgileri yer alan havacılık personelinin/...../..... tarihinde yapılan tarama test / testleri sonucuna itirazı nedeniyle doğrulama testi yapılması için kan ve/veya idrar numunesi alınması, doğrulama laboratuvarına gönderilmesi, gelecek sonuçların Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne bildirilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Due to appeal of the above mentioned identity to the result of the screening test on .../.../.....(date), I hereby request blood and / or urine sample to be collected for verification test and sent to the verification laboratory and to inform the General Directorate of Civil Aviation about the results.

Tarih / Date: ... /... /.....

Unvan / Title;

Adı, Soyadı / Name, Surname:

İmzası / Signature: